

Ruimte voor de Nieuwe Akker!

Perspectief van de Nederlandse akkerbouw

Onze missie

De Nieuwe Akker

Klimaatverandering, bevolkingsgroei, stikstofproblematiek en een groeiende vraag naar plantaardig voedsel. De wereld is sterk aan het veranderen en de akkerbouw verandert mee. We wapenen ons tegen meer extreme weersomstandigheden. We gaan op zoek naar andere vormen van energiewinning en naar innovatieve manieren om onze ecologische voetafdruk te verkleinen. De vraag naar meer plantaardig voedsel en naar biobased materialen biedt kansen. De Nederlandse akkerbouw heeft oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

Op de Nieuwe Akker worden de grondstoffen voor nieuwe producten verbouwd: gezond voedsel, plantaardige eiwitten, duurzame ingrediënten en groene alternatieven voor fossiele grondstoffen. Op de Nieuwe Akker leveren we ecosysteemdiensten aan de maatschappij in een aantrekkelijk landschap. De Nieuwe Akker bloeit als nooit tevoren. Laten we als sector blijven doen waar we goed in zijn: waarde leveren van onze akkers.

Voedingswaarde

Economische waarde

Duurzame waarde

Perspectief van de akkerbouw

De Nederlandse akkerbouw speelt een belangrijke rol in de plantaardige toekomst van ons voedselsysteem, in een circulaire samenleving en in een vitaal platteland. Op basis van onze sterke samenwerking in de keten – veredeling, teelt, handel en verwerking – dragen we als sector bij aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

We zien daarvoor de volgende zeven richtingen voor perspectief:

- Duurzaam voedsel
- Biobased materialen
- Eiwittransitie
- Groene energie
- Biodiversiteit & landschap
- Circulaire samenleving
- Klimaatbestendige omgeving

Fundamenten voor het verdienvermogen

Het perspectief van de akkerbouw vraagt om een stevige samenwerking met ondernemers en organisaties binnen en buiten de sector. Beschikking over voldoende areaal en een goed verdienvermogen voor alle schakels in de keten staan centraal.

De overheid is een belangrijke partner om samen met ons de noodzakelijke fundamenten te bouwen voor het perspectief.

Het gaat daarbij om de volgende vijf fundamenten:

- Onderzoek & innovatie
- Data & digitalisering
- Onderwijs & ondernemerschap
- Sturen op doelen
- Sterke ketens

Er is genoeg te doen. Wij gaan als sector aan de slag.
Doet u met ons mee?

Schets van de akkerbouw

Onderdeel van de samenleving

Akkerbouw is een eeuwenoude activiteit in Nederland en bestaat uit de teelt van granen, wortel- en knolgewassen, peulvruchten en vezel-, olie- en handelsgewassen. In totaal beheert de Nederlandse akkerbouw ruim 500.000 hectare en daarmee ongeveer 1/6 deel van ons grondoppervlak. De akkerbouw speelt een beeldbepalende rol in ons landschap. Door de toenemende vraag naar plantaardige producten voorziet de sector een groei in de behoefte aan grond in de komende jaren.

De akkerbouwketens omvatten het geheel van veredeling, teelt, handel en verwerking van akkerbouwproducten. Ongeveer 20.000 bedrijven zijn actief in de sector, waarvan een groot deel als akkerbouwer. Kenmerkend voor de Nederlandse akkerbouw is dat de plantaardige productie grondgebonden en vergaand gemechaniseerd is. De sector is vooruitstrevend: nieuwe technologieën leveren een belangrijke bijdrage aan verduurzaming en spelen in op wensen van de consument. De toegevoegde waarde van het akkerbouwcomplex aan de Nederlandse economie bedraagt jaarlijks ruim 25 miljard euro.

Brede welvaart

We leven in een verstedelijkte delta waar we veel functies op weinig grond combineren. We willen graag gezond voedsel eten en in een prettige omgeving leven. Deze vraag speelt niet alleen hier, maar over de hele wereld. Nergens ter wereld is er zo'n sterk agrarisch cluster als in Nederland. We hebben dus een enorme kans als sector om iets te betekenen voor mensen hier en elders in de wereld. Landbouw, een groene leefomgeving en gezond voedsel zijn essentieel voor een brede welvaart. Sociale, technologische en agro-ecologische innovaties dragen daaraan bij.

De akkerbouw produceert vraaggericht voor met name de markt in Noordwest-Europa. Voor bepaalde producten, met name uitgangsmaterialen (zaden en pootaardappelen), is de Nederlandse akkerbouw een belangrijke internationale speler. De sector is daarmee van grote strategische waarde voor de voedselvoorziening. De productie is duurzaam en vindt plaats binnen de grenzen van de leefomgeving. Bodem en water staan daarbij centraal, net als natuur, biodiversiteit en klimaat. De sector draagt actief bij aan doelen op deze thema's en doet dat op basis van weerbare teeltsystemen.

Samenwerking in de sector

De Nederlandse akkerbouw is gebaseerd op samenwerking tussen partijen in de keten. Grotere bedrijven in de sector, zoals Cosun, Avebe, CZAV, Agrifirm en Agrico, zijn vaak coöperatief georganiseerd, met akkerbouwers als lid en eigenaar. Telers zijn daarmee ook inhoudelijk en financieel betrokken bij de veredeling, handel en verwerking van hun gewassen. Ook bij de bedrijven in de sector die niet coöperatief zijn georganiseerd is sprake van een langjarige samenwerking met akkerbouwers.

Alle schakels in de akkerbouwketen – veredeling, teelt, handel en verwerking – werken binnen BO Akkerbouw samen aan de opgaven voor de hele sector. Dit is een unieke situatie binnen de Nederlandse agrarische sector. Gezamenlijk werken **alle leden** van BO Akkerbouw aan onder meer het **Actieplan Plantgezondheid** en de **Klimaatagenda Akkerbouw**. Voor de telers voert BO Akkerbouw een **breed onderzoeksprogramma** uit op verzoek van de leden LTO, NAV en NAJK. Telers investeren collectief in onderzoek voor de akkerbouw van morgen.

Perspectief van de akkerbouw

- Duurzaam voedsel
- Biobased materialen
- Eiwittransitie
- Groene energie
- Biodiversiteit & landschap
- Circulaire samenleving
- Klimaatbestendige omgeving

Duurzaam voedsel

De wereldbevolking is sterk groeiende. Van acht miljard mensen nu groeien we door naar bijna tien miljard mensen in 2050. Hoe gaan we al deze mensen voorzien van voldoende voedsel eten, met zo min mogelijk impact op het milieu en klimaat? Volgens secretaris-generaal António Guterres van de Verenigde Naties moeten we om echte vooruitgang te boeken bij het uitbannen van honger de wereldwijde uitdagingen van klimaatverandering, biodiversiteitsverlies en toenemende ongelijkheid aanpakken.

Weerbare voedselsystemen spelen een centrale rol bij het aanpakken van deze uitdagingen. Wij willen als Nederlandse akkerbouw een voorbeeld zijn voor de wereld: een weerbaar voedselsysteem dat is ingebed in de maatschappij. Al generaties lang werkt de Nederlandse akkerbouw aan het optimaal benutten van onze akkers door het produceren van gezond en duurzaam voedsel. De rol van excellente voedselproducent en kampioen verwaardiging zal de akkerbouw behouden en versterken.

We zetten met ons Actieplan Plantgezondheid in het bijzonder in op:

- Weerbare teeltsystemen
- Precisielandbouw
- Versterken biodiversiteit
- Milieuprestaties inzichtelijk voor de markt

Nu doen: de kracht van de agrarische sector combineren met de toonaangevende Nederlandse clusters voor IT en hightech. Zet in op weerbare teeltsystemen voor gezond voedsel binnen milieugrenzen op basis van een goed verdienvermogen.

Biobased materialen

Veel materialen in onze huidige consumptie-economie worden gemaakt op basis van eindige grondstoffen. Dit zorgt voor uitstoot van broeikasgassen en uitputting van de fossiele bronnen. Er zijn goede mogelijkheden om gebruik te maken van circulaire plantaardige grondstoffen. De verwachting is dat de bouw en de chemie gaan overstappen op het gebruik van plantaardige grondstoffen. De toenemende vraag naar circulaire grondstoffen is een kans voor de akkerbouw. Belangrijk is dat we als sector toegevoegde waarde creëren en vasthouden binnen onze ketens.

Gewassen en reststromen die geschikt zijn voor biobased toepassingen zorgen door de binding van CO₂ voor langdurige koolstofvastlegging. Ze dragen bij aan de transitie van fossiele naar circulaire grondstoffen. De teelten die geschikt zijn voor biobased materialen leveren, naast het vastleggen van koolstof, ook een positieve bijdrage aan de bodemgezondheid en de waterkwaliteit. Het is voor de akkerbouw van belang dat de koolstofvastlegging dan ook aan de sector wordt toegerekend. Voor biobased toepassingen kan gebruik worden gemaakt van vezelgewassen, zoals vlas en hennep, zetmeelaardappelen of van reststromen, zoals bietenpulp.

We zetten ons in voor het gebruik van biobased materialen voor:

- Bouw & isolatie
- Persoonlijke verzorging
- Groene chemie
- Textiel & kleurstoffen

Nu doen: inzetten op het stimuleren van biobased bouwmaterialen van de Nederlandse akkerbouw. Dit kan door het aanscherpen van normen voor nieuwbouw, het stimuleren bij renovatie en isolatie en het bouwen van nieuwe ketens met een centrale plek voor Nederlandse akkerbouwers.

Eiwittransitie

De akkerbouw heeft een sleutelrol in de eiwittransitie. Wij halen plantaardige eiwitten uit bestaande gewassen, zoals (zetmeel-) aardappelen, en uit specifieke eiwitteelten, zoals veldbonen. Deze teelten passen uitstekend in de trend naar meer plantaardige en gezonde voeding. Daarnaast dragen vlinderbloemige eiwitgewassen bij aan stikstofbinding en de bodemvruchtbaarheid. Met bijpassende sterke ketens kunnen eiwitteelten een nuttige toevoeging zijn aan het bouwplan van Nederlandse akkerbouwers.

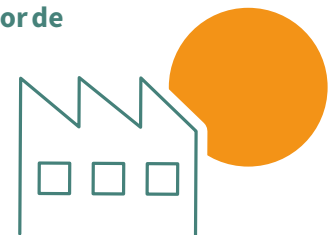
Daarbij zien wij ruimte in de markt voor onderscheidende producten op basis van een regionale herkomst of een keurmerk op het gebied van duurzaamheid. Voor biologisch en andere keurmerken gericht op consumenten zien wij vooral groei in verse producten. Voor verwerkte producten zetten wij in op de allerhoogste internationale standaard voor duurzaamheid (**FSA Gold**). Wij zien een groeiende markt voor klimaatpositieve producten met kansen voor nieuwe concepten binnen de Nederlandse akkerbouw.

De bedrijven in onze sector zetten in op:

- Eiwittransitie
- Klimaatpositieve producten
- Sterke merken voor Nederlandse en regionale producten
- Duurzaamheidscertificering met meerwaarde

Nu doen: opzetten van regionale verwerking van plantaardige grondstoffen tot eiwitisolaat. Daarnaast innovatie voor de ontwikkeling van onderscheidende producten voor de consument.

Groene energie

De akkerbouw kan een belangrijke rol spelen op het gebied van duurzame energie, waterstofproductie en lokale samenwerking. We willen ons gebruik van energie verduurzamen en het gebruik van fossiele brandstoffen uitfaseren. We willen geen zonneparken die ten koste gaan van vruchtbare landbouwgrond, maar wel meer zonnepanelen plaatsen op de daken van onze schuren en fabrieken. Daarnaast kunnen we meer windmolens plaatsen op onze erven en bij onze akkers. Wij zien een toekomst waarin de akkerbouw de groene stekkerdoos van het Nederlandse platteland is.

Onderaan de streep is de akkerbouw nu al energieneutraal. Op akkerbouwbedrijven zijn over het algemeen nog voldoende mogelijkheden om meer duurzame energie op te wekken. Vaak is er echter geen ruimte meer op het elektriciteitsnet. We zetten daarom in op het beter balanceren van energie op bedrijven, inclusief tijdelijke opslag. Ook zien we grote kansen voor het elektrificeren van onze bedrijven en voor het produceren van groene waterstof. De akkerbouw is daarmee een belangrijke troef voor de energietransitie in Nederland.

We zetten als sector in op:

- Elektrificeren van bedrijven
- Uitfaseren van fossiele brandstoffen
- Balanceren, inclusief tijdelijke opslag van energie
- Productie van groene waterstof

Nu doen: snel starten met een gezamenlijk actieplan van de overheid en de sector voor het uitfaseren van fossiele brandstoffen, zoals diesel en aardgas, en het opzetten van een pilot voor de productie van waterstof.

Biodiversiteit & landschap

Biodiversiteit is een voorwaarde voor een gezonde bedrijfsvoering. Onze ambitie is om biodiversiteit en onderhoud van een aantrekkelijk landschap op rendabele wijze te integreren in de bedrijfsvoering van telers. Door akkerbouwers te belonen voor geleverde prestaties worden biodiversiteit en landschap onderdeel van het verdienmodel. Het vergroten van de biodiversiteit op bedrijven kan ook de weerbaarheid van gewassen tegen ziekten en plagen vergroten.

Om akkerbouwers te kunnen belonen voor hun prestaties op het gebied van biodiversiteit en landschap heeft BO Akkerbouw met partners de **BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw** ontwikkeld. Verwerkers, overheden en retailpartijen kunnen op basis van deze monitor bijdragen aan een beloning die losstaat van de productie. Als partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel steunt de sector ook het Aanvalsplan Landschap met langjarige vergoedingen voor landschapselementen voor akkerbouwers die daar vrijwillig aan willen deelnemen. Met onderzoek zetten we in op functionele agrobiodiversiteit.

Als sector zetten we in op:

- Brede toepassing van de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw
- Onderzoek naar functionele agrobiodiversiteit
- Kennisverspreiding over biodiversiteit
- Langjarige vergoedingen voor landschapselementen

Nu doen: opzetten van een landelijke systematiek die aansluit op de BiodiversiteitsMonitor Akkerbouw en waar afnemers, overheden, banken en andere partijen hun beloning op kunnen baseren.

Circulaire samenleving

De akkerbouw vervult een sleutelrol in het sluiten van kringlopen. Als belangrijke benutter van dierlijke mest en als leverancier van veevoer via reststromen staat de plantaardige teelt aan de basis van kringlooplandbouw. De kringloop kan verder worden gesloten als het mogelijk wordt om nutriënten in humane mest uit slib via rioolwaterzuiveringen terug te winnen en in te zetten. Ook slib en digestaat uit eigen productieprocessen van de verwerkende bedrijven kan beter worden benut. Om de nutriëntenkringlopen beter te sluiten, werkt de sector aan het verder verhogen van de stikstofefficiëntie van gewassen.

Kringlooplandbouw kan echter alleen bestaan in een kringloopmaatschappij. De akkerbouw is afhankelijk van consumenten en burgers voor het aanleveren van nutriënten via onder meer gft-compost en (berm)maaisel. Vervuiling met glas en plastic, waaronder microplastics en PFAS, zijn ongewenst. Er ligt een grote opgave om reststromen schoon aan te leveren. Daarbij ziet de sector kansen in initiatieven, zoals **Agricycling**, waarbij telers een vergoeding ontvangen voor het verwerken en benutten van nutriënten uit maatschappelijke reststromen.

Als sector zetten we in op:

- Schone compost
- Groene circulaire meststoffen
- Beter benutten van slib en digestaat
- Collectief verwerken van reststromen

Nu doen: op basis van een actieplan voor groene circulaire meststoffen bestaande reststromen, zoals slib en digestaat, snel kunnen hergebruiken binnen de landbouw.

Klimaatbestendige omgeving

De akkerbouw kan bijdragen aan het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering. Het gaat om het bewerkstelligen van een klimaatbestendige voedselvoorziening en een adaptief watersysteem. Daarom zetten wij in op robuuste gewassen die beter bestand zijn tegen droogte en verzilting. Nieuwe veredelingsmethoden spelen daarin een cruciale rol. Daarnaast doen we onderzoek naar het nemen van passende maatregelen op percelen, zoals het tegengaan van bodemverdichting en het vergroten van het waterbergend vermogen van de bodem door verhoging van het organischestofgehalte.

Een positieve bijdrage van klimaatadaptieve maatregelen voor de akkerbouw is dat deze ook toegevoegde waarde hebben in het voorkomen van af- en uitspoeling van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu. Door bij te dragen aan een betere bodemkwaliteit kunnen ook de weerbaarheid, productiviteit en biodiversiteit van de bodem toenemen. De sector doet onderzoek naar het tegengaan van verzilting en het zuinig omgaan met zoet water binnen onze vruchtbare delta.

Als sector zetten we in op:

- Nieuwe verdelingsmethoden voor robuuste rassen
- Duurzaam bodembeheer
- Waterbesparende technieken
- Vergroting van het waterbergend vermogen

Nu doen: de verdeling van belangrijke gewassen voor Nederland versnellen, op basis van bestaande en nieuwe verdelingsmethoden, zodat we kunnen inspelen op de snelle verandering van het klimaat.

Fundamente voor het verdienvermogen

- Onderzoek & innovatie
- Data & digitalisering
- Onderwijs & ondernemerschap
- Sturen op doelen
- Sterke ketens

Onderzoek & innovatie

Voor Nederlandse akkerbouwers organiseert BO Akkerbouw het **programma Onderzoek en Innovatie**. Het programma voorziet in onderzoek, innovatie en kennisverspreiding op gewas- en ketenoverschrijdende onderwerpen. De onderzoeken betreffen onderwerpen op het vlak van bodembeheer, precisie-landbouw, plantgezondheid en verdienvermogen. In 2021 is het onderzoeksprogramma opnieuw verbindend verklaard door het ministerie van LNV, waarmee alle akkerbouwers in Nederland eraan bijdragen. Daarnaast zijn verschillende leden van BO Akkerbouw actief met onderzoek en innovatie, zoals **IRS** voor suikerbieten en **HIP** voor aardappelen.

Onderzoek gaat hand in hand met goede kennisverspreiding, zowel in het veld als digitaal. Daarom zet de sector in op het communiceren van onderzoeksresultaten op **Crkls** binnen het ecosysteem van Groen Kennisnet. Daarnaast is het **Duurzaam Praktijknetwerk Akkerbouw** van belang als lerend netwerk van akkerbouwers. De sector hecht waarde aan regionale locaties voor veldproeven en langjarig (>10 jaar) systeemonderzoek voor onderzoek naar weerbare teeltsystemen.

De sector wil langjarig samenwerken met de overheid voor:

- Continuering van het programma Onderzoek en Innovatie
- Effectieve kennisdeling van onderzoeksresultaten
- Ondersteuning van regionale locaties voor veldproeven
- Langjarig (>10 jaar) systeemonderzoek

Nu doen: als sector en overheid gezamenlijk regionale locaties inrichten, waar langjarig systeemonderzoek plaatsvindt op praktijkschaal in samenwerking met telers uit de regio.

Data & digitalisering

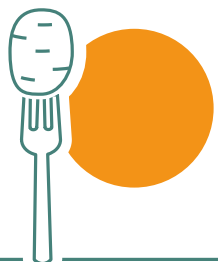
Digitalisering zorgt voor steeds meer data bij telers en bij andere schakels in de keten. De vraag naar gedetailleerde informatie bij het eindproduct neemt toe. Daarnaast hebben telers behoefte aan goede managementinformatie om op dagelijkse basis te kunnen sturen op resultaten. BO Akkerbouw beheert de **Gedragscode Datagebruik Akkerbouw**. De datapositie van telers is echter ronduit slecht. Ook is data nog te weinig gestandaardiseerd en is de kwaliteit en daarmee de betrouwbaarheid onvoldoende. Een Europese aanpak is gewenst, waarbij Nederland een voortrekkersrol kan vervullen.

BO Akkerbouw werkt met haar leden aan een **roadmap** voor de data-infrastructuur in de open teelten. Voorop staat dat telers een dataruimte krijgen met data waar ze eigenaar van zijn en die ze op dagelijkse basis kunnen gebruiken voor de eigen bedrijfsvoering. Standaardisering van data op basis van de uitgangspunten van **FAIR** is daarbij van belang. Telers dienen op basis van een digitaal dashboard te kunnen sturen op relevante bedrijfs- en milieuresultaten. Hiertoe is een privaat-publieke samenwerking noodzakelijk.

De sector wil met de overheid langjarig samen optrekken voor:

- Een dataruimte voor akkerbouwers
- Een digitaal dashboard voor milieu en bedrijf
- Standaardisering met FAIR-data
- Brede toepassing van de Gedragscode Datagebruik Akkerbouw

Nu doen: als overheid en sector samen inzetten op de uitvoering van de Roadmap Data-Ecosysteem Open Teelten met een centrale rol voor de datapositie van de akkerbouwer.

Onderwijs & ondernemerschap

Zonder goede mensen geen succesvolle akkerbouwsector. Dit geldt voor de hele keten, van veredelaar tot en met verwerker. Sterk ondernemerschap en goed werkgeverschap zijn randvoorwaarden om de uitdagingen van de toekomst te kunnen aangaan. Dit vraagt om een breed en actueel onderwijsprogramma in het groen onderwijs voor ondernemers en werknemers. Dit in combinatie met een programma, ingericht door de sector, dat aansluit op de praktijk en op toekomstige ontwikkelingen. Het blijven stimuleren van 'leven lang ontwikkelen' vormt daarbij de basis.

Om dit te bewerkstelligen is BO Akkerbouw onder meer actief binnen **CIV Groen** en het bredere kader van Groenpact. Daarnaast moet er een stevig programma komen dat ondernemers in de sector begeleidt in alle fasen van hun loopbaan. Ook moet de sector toegankelijker worden voor zij-instromers en beginnende ondernemers van buiten de landbouw. Nieuwe opgaven vragen om nieuwe antwoorden, nieuwe ketens en nieuwe ideeën.

De sector wil graag samenwerken aan:

- Versterking van het groen onderwijs
- Leven lang ontwikkelen
- Begeleiding van ondernemers
- Aantrekkelijk zijn voor zij-instromers

Nu doen: een stevig programma opzetten voor de begeleiding van ondernemers en werknemers in alle fasen van hun loopbaan, waaraan zij op vrijwillige basis kunnen deelnemen om hun kennis en vaardigheden te blijven ontwikkelen.

Sturen op doelen

De Nederlandse akkerbouw is een ondernemende sector die opereert binnen milieugrenzen. Met duidelijke doelen en kaders van de overheid kunnen telers en andere schakels in de keten zelf aan de slag met een toekomstbestendige bedrijfsvoering. Sturen op doelen is voor ons het betere alternatief voor het sturen via generieke maatregelen, kalenderlandbouw en regels die het ondernemerschap en vakmanschap beperken. Het gaat om doelen voor onder meer (grond)waterkwaliteit, milieubelasting, CO₂-uitstoot en evenwichtsbemesting.

Alle schakels in de keten nemen verantwoordelijkheid voor de invulling van benodigde verduurzamingsmaatregelen om milieudoelen te halen en te voldoen aan de gestelde kaders. Hiertoe kunnen sectorale afspraken worden gemaakt met het oog op milieudoelen. Dit vraagt in sommige gevallen om een nieuwe werkwijze binnen de bestaande structuren, zoals bij het werken met kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Hiervoor werkt de sector graag met de overheid een uniforme aanpak uit.

De sector wil met de overheid samenwerken aan:

- Beleid met doelen in plaats van voorschriften
- Een nutriëntenbalans met meten en monitoren op bedrijfsniveau
- Een maatwerk aanpak voor het mestbeleid
- Werken met KPI's

Nu doen: als overheid en sector samen komen tot een gedragen landelijke set van KPI's, waarbij ondernemers zelf invulling kunnen geven aan het behalen van milieudoelen op hun bedrijf.

Sterke ketens

De Nederlandse akkerbouw is actief op de nationale en internationale markt. Akkerbouwers zijn niet alleen actief in de teelt, maar via coöperaties vaak ook in andere schakels van de keten. Daarnaast zijn verschillende familiebedrijven op het gebied van veredeling, handel en verwerking actief op de markt. Beschikking over voldoende areaal en een goed verdienvermogen zijn voorwaarden voor een succesvolle sector. Ketens kunnen worden versterkt met een centrale plek voor akkerbouwers in de keten. Dit heeft de Nederlandse akkerbouw de afgelopen decennia ook aangetoond.

Om in te kunnen spelen op ontwikkelingen op het gebied van de eiwittransitie en biobased materialen, moeten bestaande ketens worden versterkt en nieuwe ketens worden opgebouwd. Hier ligt een kans en een taak voor bedrijven in de sector, maar ook voor de overheid. BO Akkerbouw neemt als **erkende brancheorganisatie** graag het voortouw om in te zetten op nieuwe samenwerkingen, een transparante markt, inzichtelijke prijsinformatie en het verbeteren van milieuprestaties.

De sector zet graag samen met de overheid in op:

- Nieuwe ketens voor de eiwittransitie en biobased materialen
- Voldoende areaal voor de Nederlandse akkerbouw
- Internationaal erkende milieuprestaties van producten
- Versterking van de positie van erkende brancheorganisaties

Nu doen: als overheid samenwerking in de keten stimuleren met het instrument van erkende brancheorganisaties. Hierdoor kan de sector zelf blijven investeren in onderzoek en innovatie, en bijdragen aan markttransparantie en verdere verduurzaming.

Wilt u op de hoogte
blijven van
alle activiteiten van
BO Akkerbouw?
Meld u zich dan aan voor
de nieuwsbrief

Contact

BO Akkerbouw
Louis Braillelaan 80
2719 EK Zoetermeer
www.bo-akkerbouw.nl
T 079 303 0330
E info@bo-akkerbouw.nl

Colofon

2023, copyright BO Akkerbouw
Ontwerp Grafisch ontwerp bureau Tine van Wel
Redactie Jeannet Pennings
Fotografie Cosun, Mark Pasveer,
Vandinter Semo, Vavi

